

Door: Robert Boerman

LIFE IN CIRCLES

Ergens in maart 2017 kreeg ik een uitnodiging van Bart van Tongerloo, filmmaker. Om de première van zijn onafhankelijke documentaire over de Zuid Afrikaanse steencirkels. Lang hoefde ik niet te denken. Ik zou er alles aan doen om op 27 april 2017 in Eindhoven bij de première aanwezig zijn, niet wetende wat deze schitterende docu met mij zou doen...

Ondanks dat mijn rug die dag niet zoveel zin had om de reis naar Eindhoven te ondernemen, ben ik toch met partner Harriet en zoon Bart in de auto gestapt. De reis verliep vlot en bij de ingang van het gebouw van NATLAB liepen we filmmaker Bart van Tongerloo in de armen. Het was goed hem na dik twee jaar weer eens te zien en te omarmen. Heerlijk mens die Bart. Zo ook zijn medepresentator cabaretier en televisiepresentator Leon van der Zanden die in de docu de relativerende rol van een kritisch interviewer speelde, iets dat hem goed gelukt is...

Na de koffie begon de film in een van de zalen van NATLAB. En wat voor film... Een aantal jaren geleden was Bart van Tongerloo er achter gekomen dat er in Zuid Afrika duizenden, zo niet miljoenen steencirkels liggen. En eigenlijk weet niemand het fijne er van. De wetenschap stelt dat de Koni stammen er tussen grofweg 1500 en begin 1800 verantwoordelijk waren voor de bouw van al die steencirkels. Om hun vee 's nachts in op te bergen. Zeggen ze. Vergeet de wetenschap er even bij te vertellen dat de meeste steencirkels geen ingang hebben... Maar goed. In ieder geval was filmmaker Bart geraakt door al die steencirkels en hij zou en

moest er om een of andere onverklaarbare reden heen. Ik ken dat gevoel wel. Heb dat zelf ook gehad en ben uiteindelijk in september 2014 naar Zuid Afrika vertrokken om daar de mensen te helpen en de steencirkels te onderzoeken. Ook ik had in eerste instantie zoiets van 'what the fuck?!'. Miljoenen steencirkels? Wie, wat, waarom, wanneer, waarvoor...? Verwarring, dat was het wat mij overkwam toen ik voor het eerst over de Zuid Afrikaanse steencirkels hoorde. Zeer vermoedelijk ook bij Bart van Tongerloo. Hij besloot om begin 2015 op de bonnefooi richting Zuid Afrika te vertrekken om een film over die mysterieuze steencirkels te maken. Of hij wist waar hij aan begon? Net zoals ik, vermoedelijk niet...

In januari 2015 krijg ik een email van een zekere Bart van Tongerloo. Of hij de herontdekker van de steencirkels, Johan Heine toevallig ken. Bart zou graag met Heine in contact komen omdat hij een film over de steencirkels wilde maken, tja en daar kan Johan Heine met zijn kennis over de steencirkels niet in ontbreken. Daarom schreef ik Bart terug dat ik hem wel met Johan in contact kon brengen. En met meer mensen. En hem wat steencirkels zou laten zien. Ik woonde al enkele maanden in Waterval Boven en kenden de omgeving inmiddels redelijk goed.

Half januari was het zover. Een viertal mensen kwam over het tuinpad aanlopen. Bart, Leon (presentator), Luc Elsjan of Wipper (cameraman) en Mireille Brook (organisatie/productie). De kennismaking verliep vlot en het was maar even voordat we het over de in bosjes voorkomende steencirkels die vanuit ons huis goed te zien waren. Boeken werden tevoorschijn gehaald, theorieën besproken om uiteindelijk de korte reis te ondernemen naar de eerste steencirkel die het team zou zien: De Sappi Stone Circle. Daar ging het gelijk al goed. Bart voelde de energie van de cirkel en was even van slag, hetzelfde gebeurt soms als mensen een graancirkel in lopen. Het team keek rond en Luc schoot diverse beelden voor de film. Ook ik mocht mijn zegje doen. Was leuk om te doen en een fijn team om mee te mogen werken.

Bart van Tongerlo - filmmaker; Leon van der Zanden - presentator
Luc Elsjan of Wipper - cameraman, Max Franken - editor
Sufiyan Shabbir - sound designer; Mireille Brook - organisatie/productie

Dat was begin 2015. We zijn nu twee jaar verder. Een tijd die naar mijn idee absoluut nodig was om de film tot datgene te laten worden wat het geworden is. Een top film, dat verklap ik alvast. Ik was het alweer bijna vergeten toen ik de uitnodiging voor de première in de mailbox vond. 27 april 2017, staat genoteerd en ik ben aanwezig...

De film is begonnen en ik zie alleen maar bekende gezichten. Johan Heine, Michael Telling, Marianna van 'Old Joe's', ik ken ze allemaal. Zo ook de omgeving en de vele steencirkels die in de film te zien zijn. Vanaf de eerste seconde was de film voor mij een herkenning, een thuiskomen, een ontroering. Niet alleen door het feit dat ik zeven maanden in Waterval Boven gewoond heb, maar door de film en de makers zelf. De film laat duidelijk de zoektocht van Bart zien naar de Zuid Afrikaanse steencirkels en de verwarring die hem parten gaat spelen. In de film is een moment gemonteerd waarin alle verwarring en bijbehorende vragen voorbij kwamen: wie heeft al die duizenden steencirkels gebouwd? En met welk doel? En wanneer? Niemand die het weet, niemand die een antwoord heeft en toch liggen er duizenden, zo niet miljoenen steencirkels in Zuid Afrika die ook nog eens uitgelijnd lijken te liggen op leylijnen, mogelijk dezelfde soort van energie hebben als in graancirkels het geval is en ook nog eens op cruciale punten zoals de zonnewendes uitgelijnd liggen. Oh ja, de steencirkels lijken ook nog eens volgens geometrische patronen uitgelijnd te liggen zoals wederom in graancirkels het geval is. Als je dit allemaal bij elkaar op telt en dan ook nog eens voor het eerst tussen al die steencirkels staat en de vragen en verwarring als een donderslag bij heldere hemel op je af komen stuiteren, ja DAT moment is in de film schitterend weergegeven door Max Franken die deze film op ontroerende wijze gemonteerd heeft. En dat was ook de bedoeling van filmmaker Bart van Tongerlo: hij wilde de mensen raken met zijn film. En dat is hem gelukt.

Mij heeft hij in ieder geval geraakt en met mij vele anderen die tijdens de première aanwezig waren. Je mag best weten dat ik na afloop nog even met Bart heb staan praten en een traantje gelaten heb. Niet alleen wegens het ontroerende weerzien van alle bekende mensen, de steencirkels, het prachtige land, maar vooral omdat de film mij geraakt heeft. Vandaar, mocht je meer willen weten over de Zuid Afrikaanse steencirkels en ook geraakt willen worden door deze bijzondere film en maker, kijk dan naar 'Life in Circles'. KIJKEN!!! ✘

www.lifeincirclesfilm.com